

Hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 3 sept. 1954

Referte Uw 237.

Ik ben nog steeds overtuigd van het grote belang voor gearresteerden van tijdige publicatie. Ik heb slechts willen zeggen, dat het mij, gezien een in vooruitzicht gesteld antwoord avant Sunarjo's vertrek 10 September, niet essentieel leek, dat reeds voor de aanvang van de rechtszaak op 9 September de publicatie reeds zou hebben plaats gehad, maar dat hetzelfde effect kan worden bereikt door publicatie iets later.

Bespreking met Bouman wees uit dat bekendmaking in bruikbare vorm via Indonesisch blad niet realiseerbaar bleek, zodat inderdaad slechts publicatie in Nederland gewenst gevolg kan teweegbrengen.

Aangezien verwachtbaar is dat eerste zitting zal worden ingenomen door voorlezing van dagvaarding en verhoor van beklaagde en op die dag nog geen getuigen zullen worden gehoord, lijkt het mogelijk 10 September als uiterste termijn te stellen. Bouman is accoord.

De berichtgeving via Aneta over de openingszitting zou een geschikt aanknopingspunt vormen.

Ik zal inmiddels nog aandringen op spoedige beantwoording. Komt het antwoord niet tijdig binnen, dan moge ik in overweging geven bij het commentaar op de publicatie enig vertrouwen uit te spreken in de rechtspraak en te stellen dat in brede Indonesische kringen dergelijk optreden afkeuring zal vinden.

Ten opzichte van de politie ware de nadruk erop te leggen, dat de ontoelaatbare praktijken door lagere ambtenaren werden bedreven, en de hoop uit te spreken dat alsnog een bevredigend antwoord zal worden ontvangen na het gevraagde onderzoek. Ik zou namelijk zo mogelijk niet het hoofd van de politie willen aanvallen. Van de zijde van de mobiele brigade, die ook onder Sukanto's bevel staat, is al bij herhaling steun verleend aan Nederlandse ondernemingen en is in het algemeen in het belang van rust en orde opgetreden.

Uiteraard zal een perscampagne in Nederland hier weer zijn onaangename repercussies hebben, maar ik neem aan dat U bereid is dit te aanvaarden.